

Janina Repelewska-Pękalowa
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Zakład Geomorfologii
20-033 Lublin, ul. Akademicka 19

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA ROBOCZA CALM W USA

W dniach od 11 do 15 listopada 2002 r. odbyła się w Lewes (USA) konferencja robocza związana z monitoringiem czynnej warstwy zmarzliny (CALM - Circumpolar Active Layer Monitoring), zorganizowana przez Uniwersytet Stanu Delaware, z siedzibą w Newark. Konferencja była sponsorowana przez U.S. National Science Foundation, która finansowała także program CALM poprzez grant (1998-2002), koordynowany przez Uniwersytet w Cincinnati (prof. Kenneth M. Hinkel).

Program CALM służył obserwacji reakcji czynnej warstwy zmarzliny na zmiany klimatu. Uczestniczyło w nim kilkanaście krajów, z których zresztą tylko część była formalnie związana z grantem. Pomiary prowadzono w ponad stu stanowiskach zlokalizowanych w regionach ciągłego występowania wieloletniej zmarzliny, a także w obszarach wysokogórskich. Większość stanowisk znajdowała się na półkuli północnej, ale dołączono także do zbioru wyniki pomiarów prowadzonych na Antarktydzie.

Organizacja konferencji roboczej spoczęła w rękach zespołu pracowników Zakładu Geografii Uniwersytetu w Delaware, kierowanego przez prof. Frederica E. Nelsona. Obrady odbyły się w Centrum Naukowym Uniwersytetu Delaware, w miejscowości Lewes leżącej w pobliżu Zatoki Delaware, nad Atlantykiem. Do udziału w konferencji zaproszono 33 osoby uczestniczące w programie CALM : ze Stanów Zjednoczonych (16), Rosji (9), Kanady (4), Szwecji (2), Norwegii (1) i Polski (1 - J.Repelewska-Pękalowa).

W grupie amerykańskiej , złożonej z naukowców reprezentujących różne ośrodki akademickie i instytuty badawcze, najbardziej znaną postacią był dr Jerry Brown, wieloletni sekretarz (a od 2003 r – prezydent) International Permafrost Association, animator programu CALM.

Na konferencji w Lewes zaprezentowane zostały wyniki pomiarów miąższości czynnej warstwy zmarzliny, prowadzonych w obrębie stanowisk CALM usytuowanych na Alasce, w Arktyce Kanadyjskiej, na Syberii, w N i NE części kontynentu europejskiego, na Grenlandii oraz na Spitsbergenie. Przedstawiono również charakterystykę elementów

meteorologicznych w aspekcie ich roli w rozwoju czynnej warstwy zmarzliny. Omawiane były procedury dotyczące analizowania i archiwizowania danych. Dyskutowano na temat powiązań CALM z innymi programami międzynarodowymi .

W rezolucji konferencji podkreślono wiodącą rolę International Permafrost Association w tworzeniu i koordynowaniu sieci pomiarów czynnej warstwy zmarzliny. Istnienie tej sieci, pomoże w określaniu trendów zmian klimatu. Zaaprobowano kontynuowanie programu CALM, zwracając przy tym uwagę na konieczność poprawy powiązań między innymi sieciami i programami (np. CLIC, IGBP i CEON). Postulowano również zwiększenie bazy danych dotyczących sondowań i temperatury powietrza oraz gruntu.

Skrócone wersje wystąpień zostały przekazane Organizatorom dla wydawnictwa Uniwersytetu Delaware, zaś artykuły powstałe na bazie materiałów zaprezentowanych w Lewes, zostały opublikowane w specjalnych zeszytach czasopism " *Permafrost and Periglacial Processes*" oraz „*Polar Geography*”.